

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za uljake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Nekatere misli o našej politiki.

X. Ko bi politika kakovega naroda kaj več ne bila, nego kakova „platončna ideja“ brez mesa in kosti, gotovo bi ne bilo toliko ležeče na tem, kako se vprašanje o njej rešuje. A politika je vse kaj drugega; ona sega v dejanje in življenje naroda, in nij vse jedno, ali je prava ali kriva; ali dá narodu ta ali oni pravec v javnem mišljenju in delovanju. Meni se celo dozdeva, da je ona vrhovna misel vseh narodnih mislij, da je vprašanje o njenej kakovosti uprav živотно vprašanje naroda o svojem bitu: „to be or not to be.“ Zato je treba, da se ona temeljito, resno, in vselej tudi z ozirom na dejansko življenje naroda razpravlja. In s tega slednjega ozira naj je tukaj nekoliko objasnim.

Je-li res vse edno, da li smo kot narodna stranka, ali bolje rekoč, kot narod v glavnih točkah složni si ali ne? Ima li takova sloga ali nesloga kaj vpliva na naš razvitek? Sploh rekoč: je-li je potrebno in koristno, da smo složni, ali pa je to vse jedno, recimo, samo kakovo „akademsko vprašanje,“ kakoršno se „ex cathedra“ tega ali onega profesorja rešuje?

Na to vprašanje daje nam sedanjí naš položaj glasen in jasen odgovor. Vlada nam denes več udarcev zadaje, nego kedaj bodi; naravski! ona upotrebljuje in se ukoristljuje z našo neslogo. Kako čemo vladnim organom v čem bodi kot narod imponirati, ko celokupnega, jedinstvenega naroda ne predstavljamo!

V kakov poštév pa nas jemljejo protinarodne stranke? Smo li od katere bodi uže kakovo koncesijo v čem godi prejeli? Nij li vsaka nenarodna stranka brž pripravljena, našo neslogo v svoj

prid porabiti? Našim nasprotnikom pri volitvah n. pr. lepše prilike k njih zmagam podajati ne moremo, nego da smo v neslogi. Kjer je efektivna korist naša bila, tam nasprotniki tega nijso namerjavali; storili so tej ali onej, navadno liberalnej našej stranki to dobroto, ker so sami še preslabi bili k lastnemu porabljenju naših slovenskih močij. Jaz menim, primerjaje našo stranko narodno taborišču vojaškemu, da z ene strani večje usluge ne moremo skupnemu nam nasprotniku storiti, nego z domačim prepričanjem; a z druge večjega udarca sebi samim ne moremo dati, nego da neprijatelja v lastni tabor vpuščamo. Takovo ravnanje je proti elementarnim in fundamentalnim pravilom vse strategike in vse logike!

Vprašajmo se nadalje: more li ena ali druga naša stranka („mladih“ ali „starih“) sama v gospodarskem oziru kaj velikega doseči? Je-li sploh mogoče finančnih podvzetij samo le ustvariti, pravim jedne stranki samej, ali če je ustvari, tudi vzdržati, pomnožiti? — Zgodovina „banke Slovenije“ in še drugih zavodov z gromovitim glasom upije: „Složite svoje moči!“ Niti v družbinskem, niti v književnem oziru morejo eni ali drugi posebej kaj izdatnega, pospešnega, naprednega storiti, nego same poskušaje, a potem morajo onemoči. Tak je naš dejanski, faktični položaj! Ugovarjaj, komur ljubo; povestnica zadnjih četverih let glasno prosveduje, da bi brez sloge pri Slovencih napredek mogoč bil.

Na „modus vivendi“ mej nami misliti, je torej postulat zdrave pameti. Pri tem nij treba, da vse osobne svoje misli žrtvujemo, da v kompromisih tajništvojemo, da se potvarjamo, — temveč, da se postavi konkretni program o splošnih in občnih točkah z vso odkrito-

srčnostjo in odločnostjo, a da se tudi pošteno drži.

Jaz v sedanjem trenutji vidim historični moment naše povestnice: našega vzdíženja ali našega propada. Naš razkol v javnem življenju ima ginoti, naše vrle moči imajo se v občni prid združiti, pokazati se ima krepost naše politične dozorelosti!

In naše narodno delo, za katero smo uže toliko žrtvovali in toliko pretrpeli, bode sad obrodilo, kadar eno prepričanje preseže nas vse, prepričanje, koje nam je genij velezaslužnega dr. Tomana zapustil, kot talisman za vso bodočnost, utelesenje njegove poslovice: „Složimo se!“

Dolénjska in Loška železnica

z ozirom na Adrijsko in Črno morje.

Spisal V. C. Supan, prvosednik trgovinske in obrtniške zbornice Kranjske.

(Dalje.)

Žal, da se v Avstriji do zdaj Adrijskemu in Črnemu morju nij prisvajala tista važnost, katere ste vredni, ker bi Avstriji utegnili biti zlat rudnik srednje Evrope, in uže nekaj let je, ko sem mej redno sejo trgovinske zbornice v daljšem govoru posebno poudarjal, da je Adrijsko in Črno morje vprašanje avstrijske moči.

Tukaj nikakor nečemo ponavljati besedij, uže tolikokrat izrečenih o Sueškem prelivu; a povedati hočemo, da na pr., nam je neki avstrijski minister v svoji sobi v pričo mož rekel, da se mu ti dve železnici čez našo Kranjsko zemljo zditi svetovni železnici, ter da so se mu čisto prav zdeli vsi uzroki, s katerimi sem bil 4 leta pozneje to stvar pismeno podstavil; a v naši deželi se jih je

Listek.

Pisma iz Italije.

IV.

Kustoca.

Svet je kraj, kjer počiva moja noga. Krasne so livade, prijazni so s trto obrasteni holmi, kamor se ozira moje oko, a napojeni s krvjo slave sinov, napolnjeni s trupli junaških rojakov. Davno sem si želel videti ta bona polja, kjer so bili čvrsti domorodci krvavi-slavni boj, položiti jim na širni, nepoznani grob lovorov venec, prinesen jim iz daljne domovine, spleten od tvojih belih rok premilo moje dete.

„Dulce et decorum est pro patria mori.“

To je vaše plačilo blagi junaški sinovi, to vaš spomin zapisan z rudečimi črkami v krvavo zgodovino vaše domovine. Minolo je

še le osem let in nekaj mesecev, kar ste stali tu v dolgih vrstah z bliščočim orožjem in pogumnim srcem krutemu sovražniku nasproti in prejeli zadnji blagoslov od sivega vam duhovna. Malo časa, in koliko se je spremenilo!

Požgane vasi, razrušena zidovja vidim zopet živa kot nekdanj. In s krvjo namočene, z vašimi trupli napolnene zemlje poganjajo zopet vijolice, nad trato se pa vrti in dviguje vesel škrjanec v jasno nebo in na holmu prepeva zriček ob težko obloženi vinski trti tako prijazno, tako brezskrbno, kakor nekdanj. Noben križec ne stoji na vašem grobu. Nihče vam ne stavi spominikov. Le solnce, žarno svetlo solnce vam pošilja svoje pekoče žarke na vašo zeleno odejo in poten južen ratar hodi za plugom, ter seje in žanje, upa in upa dobre letine iz vaših obilih grobov.

Daleč tamkaj, daleč za gorami pa vam je vtisnen v spomin v bledem sivem licu starega očeta, stare matere, — ki móli za vas, ki vam pošilja zadnji blagoslov tja v južne kraje, v taj nepoznani grob. —

Draga Libera, pozabil nijsem vroče tvoje želje. Sivi stavec, spominjam se zadnje tvoje prošnje pri mojem odhodu: „Pojdi tja, če ti je mogoče in poišči njegov grob, grob blazega sina, ki počiva na bojnem polji. Nesi mu moj blagoslov, izroči mu očetov pozdrav!“

Nij mi mogoče izpolniti draga Libera, blagi stavec vajine prošnje! Tu nij razložka mej tem in onim, tu vse krije ista zelena odeja, in po vseh grobih cvetó iste cvetice, pojejo isti pevci škrjanci.

Stopinja prišleca in lahno petje prijetnega glasu me izdrami. Černovka, zagorela italijanska deva pride iz vinograda z koše-

mного predrznilo, vse drugačne opomnje izrekati.

Ako bi sploh Kranjski možje bili poprej poskrbeli, da ne bi železnica šla s Zidanega mosta na Zagreb, ter ne iz Maribora na Beljak, nego, da bi se o pravem času bila napravila iz Ljubljane na Zagreb in iz Ljubljane na Beljak, stale bi denes naše narodno-gospodarne razmere vse drugače.

Nikakor se ne dá razumeti in posebno deželi je na prebritko kvaro, da so poprejšnji trgovinski zborniki tedaj, ko je slavno c. kr. trgovinsko ministerstvo vprašalo trgovinske zbornice, ali naj bi se napravila železnica iz Ljubljane na Beljak, odgovorili, da te železnice nij treba.

Če temu nesrečnemu odgovoru, molčeč o trudu, ki ga je baš ta Gorenjska železnica pozneje prizadela, primerimo samo boj proti Predelu za Loško črto, katerega nam je treba na vse kripnje bojevati, ali ne obide vsacega domorodca bridki čut, kolikokrat se deželne koristi neukretno zastopajo, ker zastopniki ali znanja ali ker jim je premalo pripravne volje?

Res je zelo važno, da so o Loški železnici pozneje tržaški mestni svetniki, koroški deželni zbor in trgovinska zbornica odločno pristopili k našemu črtežu, namreč k Loško-Tržaški železnici.¹⁾ A v zdanjih razmerah, katere so nam vse znane, namreč o vprašanji: „ali Loka, ali Predel, ali nič“, nam se jako pomenljivo zdi, kako je v naj-novejšem času o tej stvari svojo misel izrekla prva avstrijska trgovinska zbornica. Ker je bila tudi mene doletela čast, kakor sem uže povedal, Kranjsko trgovinsko zbornico zastopati pri omenjenem zboru, za to sem v imenu tržaške zbornice, ker sem bil poročevalec drugega oddelka, poleg drugih stvari na konci o tržaški železnici nasvetoval to:

„Slavni trgovinski zbor naj izreče neogibno potrebo, da Trst, kar se najhitreje da, dobode drugo železnico, ki bode k južni železnici vsa samostojna, ter nadaljevala železnico, slovečo po cesarjeviči nastolniku Rudolfu, in naj se na vso moč požene za to namero, po katerej

¹⁾ Tudi tržaško mestno svetovalstvo in tržaški prebivalci so storili mnogo materialnih žrtev, in tudi ljubljanska svetovalnica je za Loško črto uže takoj iz početka izdala premnogo novcev, ter jih še zdaj vedno izdaje.

kom sadja, ter popeva neko nerazumno pesem. Zagleda me in se zgane.

Nij si bila svesta, da je kedo čuje. Nekoliko jo oblije rudečica in svoje lepe zareče oči pobesi v tla. Moram jo dva pota nagovoriti, da me pogleda in nekako plajljivo obstoji.

Povem ji, od kod sem in kaj iščem. To jo ohrabri. Vsede se, ko jo povabim k sebi v senco zelene murbe, ter mi ponudi lepih rumenih breskev. Vprašujem jo to in uno posebno o zadnjim boju. Zadel sem ji globoko v srce s tem vprašanjem. Ko pozvedujem, kaj da jo je tako genilo pravi mi s počasnim glasom, da je padel njen brat tudi na tem bojišči. Dalje molči. Bere se ji, da ima še nekaj na sreci, ki jo tako teži, tako dviguje prsi. Kdo ne ve, kdo bi ne uganil, da je zamolčala ime gotovo še drugega druzega, katerega pogreša po nesrečnem

se uže zdavnaj razodeva hrepenenje.“

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. novembra.

Ob priliki triletnice zdanje *vlade* Averspergove prinašajo federalistični in slovanski listi bilanco te vlade. Strinjajo se v tem, da v Avstriji še pravega parlamentarizma nij, ker Hohenwart, ki je v rajhsratu dve tretjini imel, je padel zunaj parlamenta, vsled intrig, kar v družih parlamentarnih državah nij mogoče. Isto tako — pravijo — bode padel Aversperg prej ali slej.

Češki „Nár. Listy“ pišejo o napredku slovanske politike in o zaprekah, ki se jej stavijo posebno od germanskega življa. Z vseh strani v poslednjem času veje ugodni vetrič, ter se dela v to, da se kmalu povzdigne na Nevi a na Bosporu zmagonosni prapor. Vesela je ta vest, da se bliža konec razpora rusko-poljskega, kakor piše sam poljski dnevnik, ki izhaja v Poznanji; ako se uresniči tedaj sprava teh slovanskih narodov ruskega in poljskega, položen je zakladni kamen k slovanski politiki v Evropi. Gledé Čehov pa resnično pravijo „Národní Listy“ dalje: „Dosedanja separatistična politika naša se oddaljuje Slovanstvu vsak dan več, in ravno to je želja onih, ki vodijo prvo. Narod češki ne sme bodočnosti svoje odtrgati od bodočnosti slovanskega sveta, ter mora zvest ostati geslu, ki je zaklad slovanskemu življenji, namreč: „svoboda in omika!“

Poljski list „Dzienik Polski“ pravi v članku o padcu grofa Clam-Martinita pri volitvah na Češkem to-le: „Sploh nam ta sedanjí Martinic za dobo svojega uradovanja tú v Krakovem nij za soboj zapustil druzega v spomin, nego to, ka je bil neprijatelj našega národnega gibanja in strastni birokrat, črteč vsak napredek, v vsacem ogledu.

Mej *ultramontanci* nemške pravne stranke je vnel se razpor, če je nemškemu listu verjeti. Poslanec Weiss v. Starkenfels je celo iz linške katoliške kazine izstopil.

Vnanje države.

Srbska „Budučnost“ prinaša članek iz dobrega vira, ki pripoveduje, da Avstrija v zvezi s Prusijo in z dovoljenjem (od Nemčije vplivane) Rusije namerava iz Srbije in Bosne narediti posebno kraljestvo pod avstrijskim vojvodom. Če je to res, in verjetno je ker Andraší nema nobene samostalnosti, tako ima Bismark tu prste v igri, kateri bi rad pri bodoči svetovni vojski Avstrijo v orientalne homatje zakopal in tako za Nemčijo nenevarno storil.

Belgradski „Vidovdan“ pa baš narobe piše, da so tri velevlasti Srbiji prijazne kar

kaže Avstrije sklop trgovinskih pogodb s podonavskimi kneževinami. — Komu vera? —

Volitve v narodno skupščino srbsko se vrše denes 5. novembra.

Grof *Arnim* je pisal enemu svojih sorodnikov pismo, v katerem zaznamuje govorico, da se je on kot poslanik v Parizu igranja na borzi udeležil in dobiček delal iz svojega službenega stanja, kot obrekovanje. Ali bode tega obrekovanja kaj obviselo, odvisno je od posameznih, od časnikov in od javnega mnjenja, katero zadnje je izročeno enemu v generalni najem (Bismarku), ki s tako močnim kapitalom dela, da se ne da proti temu nič narediti.

Od *papeževega* dvora misli zdaj tudi Angleška poklicati svojega poslanika in Francoska nadomestiti ga samo z enim škofom. Rusija ga uže od l. 1866 več nema, Holandska ga je uže prej proč poklicala, Nemčija ga tudi ne vzdržuje. Vsled tega piše „N. Fr. Pr.“ sledeče: „Samotno in zapuščeno postaje biti okolo starčeka na prestolu sv. Petra. Kakor se Pij IX. le malo briga za praktično življenje, mora vendar bolešno občutiti, kako ga vse več in več zapušča, ter postaje prazno in opuščeno okolo božjega namestnika na zemlji. Kam so izginile ponosne nade, vsi ti visoki plani, s katerimi je papež slavil odprtje vatikanskega zbora. Kot dim so se razpršile. kot pena upale; iz svetega kozarca omamljivosti, ki so ga zbrani škofje kuriji natočili, je slednja kmalu srkala samo grenko sésedlino. Kaj koristi nezmožnost, ako nihče ne izpolnjuje nezmožnih izrekov? Čemu je nova glorija okolo trojedne krone, ko se je posvetno vladanje izgubilo? Papež je dandenes res ubog mož. Ne sicer v gmotnem ogledu, ker se še vedno „mili darovi“ pošiljajo obilno, in kadar zmanjkajo, treba mu je samo roko pomoliti, da sprejme velikanske, do sedaj zametane denarne svote, katere izplačati mu je laška vlada na podlagi garantijne postave vedno pripravljena. Papež ima denarja dosti, a vendar je ubog. Starčeku, ki je nameraval cerkveno vladu pomladiti, njeno duševno svetovno gospodstvo obnoviti in pri lovu po teh visocih namenih se zvrnil v propast, je nemogoče odreči sočutja.“

Domače stvari.

— (Javna slovenska predavanja.)

Ali nij mogoče, da bi se okolo naših čitalnic in narodnih družeb zbrali mladi slovenski omikani možje in organizirali v adventu in postu zimske večere, v katerih bi predavali morda celo z vstopnino za kak naroden namen javna slovenska predavanja?

— (Kranjska trgovinska zbornica)

je kakor smo zadnjič javili razpuščena. V treh mesecih morajo nove volitve

boji. Kdo bi ji zameril, ki pozna rane, žalost in britki spomin človeškega serca, katerega ne zacelijo leta in leta.

Hvala ti, draga italijanska deva za tvojo prijaznost tvojo ljubezen. Zdaj pa

„Le hitro spet v roke popotni les
Pa daj dokler nij prekasno,
Obriši solze si dekle iz oces,
Ko prej naj ti gledajo jasno!“

Neizmerno peče solnce iz te višine. Umakniti se moram njegovim žarkom in iskati v selu Kustoci hladnega zavetja.

Uže sem v zeleni kolibi. Sladko, črno vino se smeje pred mano na mizi, iz kuhinje pa diši izvrstna mineštra in mastni „patati“.

Samo nekaj mi nij dovolji, namreč čemerikava suha starka mi toči vino. Vajen sem vedno le lepih točjak z belimi predpasniki, rudečimi lici in zaljubljenimi pogledi, takimi

kot so tvoji draga Libera. Denes imam posebno smolo. Sem pa denes na drugej strani toliko srečnejši, ker se zabavam z jako prijetno družino.

Uže zopet, si misliš draga Libera, in se bojiš in si ljubosumna. Ne boj se ljubo dete. Pridružil se mi je le bradast kapucin, suhega obraza in obrite glave. Potuje menda nekam, sam uže ne vem kam, akoravno je gospodek gosto beseden in se suče in smuče in ponuja tobak za nos in pihlja z robcem in razklada svoje potovanje in bobna na brevir, kakor bi igral klečepasko komedjo.

To ti je krasen večer zopet necej! Ne-popolnjava miloba veje tu krog in krog. Jaz slonim tu na vinskem holmu in zrem daleč tja v južne kraje. V zahajočem soluci se blišče daljne gore, visoki zvoniki, bele vasi in samske koč.

Spomnim se pesnikovih besedij, ki poje:

biti, pri katerih narodna stranka, če je edina in delavna, mora zmagati sijajno. Vlada se sklicuje pri razpustu na § 23 postave za trg. zbornice. V komisijo za novo volitev so poklicani razen dozdanjega predsednika V. C. Supana sami nemškutarji.

— (Za umrlim Vončinom) so izdali predsednik katoliškega društva (grof Wurmbrand), čitalnice (dr. J. Bleiweis), slovenske Matice (Costa), duhovenske podporne družbe (Kramar) in družbe rokodelskih pomočnikov (kaplan Flies) povabilo na pogreb, ki je bil večeraj ob 4. popoldne.

— (V. C. Supan) predsednik kranjske trgovinske zbornice se je predsinočnjem odpeljal na Dunaj, da se udeleži deputacije, ki prosi za dolensko železnico.

— (Dimitzeve „Geschichte Krains“) je izšel pri Kleinmayr-Bambergu v Ljubljani drugi zvezek, ki obsega kranjsko zgodovino do 1278 (do marchfeldske bitve).

— (V čitalniciljubljanski) je 8. nov. beseda.

— (Preustrojenje ljubljanskega „Sokola.“) V hrvatskem „Obzoru“ čitamo v poročilu lvelicega koncerta v listku „pjevački savez“ mej drugim sledeče: „Skupštino otvori predsednik „Kola“ g. Šaj srdačnim pozdravom, izrazivši svojo radost, što vidjaše, gdje se u tolikom brojudruštva potrudile u Zagreb, da s jedne strane uzvise svečanost otvorenja hrv. sveučilišta, a s druge strane da se dogovore o svojoj boljoj organizaciji. Prisutnim slovenskim gostovom „Sokola“ poželi, da bi i oni u svojoj kući nastojali, te ustrojili slovenski pjevački savez i tada sa hrvatskim stupili u užju duševnu svezu. Ljubljanski „Sokol“, kojino je više tjelovježbeno društvo, nego li pjevačko, obeća, da će odmah raditi o ustrojenju samostalnoga pjevačkoga društva u Ljubljani, čim se onamo vrati, pošto tamo za sada još takvo neobstoji, i da će po ostalih mjestih svoje slovenske domovine uzdizati pjevačka društva, te jih sjedinjavati oko jednoga cilja i jedne misli.“ — Tako beremo. Da-li Sokolci drže kar so javno obetali v Zagrebu? Potrebno bi res bilo, da se „Sokol“ na ta način prerodi, ker s telovadstvom nij baje bog ve kaj t. j. malo

„V večernem žaru se gora blišči,
Mrak tihi v dolini logove zagrinja,
Ni čuti glasu, — le meni doni
Po gozdu samotnem, samotna stopinja.
Po svetu potujem, sam ne vem kam,
Tako sam, tako sam.

Tam doli pa leži krvavo bojno polje in zdi se mi, kakor bi čul v večernem pibljaji zadnje zdihljaje umirajočih, videl dvigati junaške pesti iz grobovja v maščevanje in ponočno vajo ubitih v orožji, ki jo kuje in vadi čas, zgodovina vsacemu narodu, kateri jo zasluži.

Kos črni, zlatokljuni kos je zapel v grmiči blizu mene svojo večerno pesen. Kako požvižgava in drobi, zdaj glasno, zdaj tiho, zdaj mlo, zdaj junaško in posled v mraku zmedli. Iz doline se oglašja večerno zvonjenje voščec mir, spravo, ljubezen širnemu krogu, vsej zemlji. Iz holma pa odnaša glas tja proti severu črez plan in log, črez reke in morja, ki se glasi:

„Ave, salve, Libera!“

Liberius.

več ko nič, in na tem potu v Ljubljani nij življenja.

— (Iz Gradca) se nam piše: Kaki so vendar ti Nemci! Letošnji univerzni rektor Helly neče več slovenskih prošenj sprejemati, ki se pri njem oddajejo na „odbor podpiralne zaloge“; pravi da morajo nemški pisane biti. Do sedaj so se najmer zmirom slovenski pisale in noben rektor nij imel ničesar proti temu. Radovedni smo, kaj bode odbor proti temu storil!

— (Naš prvi članek) v sobotni številki „Slov. Naroda“ o Rusiji in Avstriji (nam iz vestne roke došli dopis iz Dunaja) reproducira češki „Posel z Prahy“ od 3. nov. in „Pokrok“ od ponedeljka.

— (Učenci na slapski šoli) so bili v pretečenem letu: Andrej Smukavec, Jožef Skala, Anton Volk, Jakob Petrič, Jakob Jedkič, Ferdinand Malik, Štefan Hočevan in Jož. Vrščaj.

— (Učenci podkovaške in živinozdravniške šole) v Ljubljani, ki so se letošnje leto v konjskem podkovaštvu in živinozdravništvu najbolj izurili, so sledeči: Krmavnar Janez iz Postojne, Uršič Jože iz Kobarida na Goriškem, Komljanec Ivan iz Bučke na Dolenskem in pa Holcinger Ferd. iz Rogateca na Štajerskem. Preskušnje so — izpraševani od g. dr. Jan. Bleiweisa, vodje in učitelja te šole iz naravoznanstva domače živinoreje, porodostvoja, sodniškega živinoznanstva in ogledovanja klavne živine, — od g. Skalè-ta iz živinske „anatomije“ in „fizijologije“, iz ozdravljanja notranjih in vnanjih bolezni iz podkovaštva od gosp. prof. Konšeka iz rastlinoznanstva — dobro prestali in spričala dobili kot izurjeni in za nastop samostojnega kovaštva sposobni konjski kovači, pa tudi za živinozdravniške pomočnike in „mesoglede“ priporočani.

Po „Nov.“

— (Zdravnik samosevec.) Župan S. iz Št. Jakoba v Ljubljanski okolici je bil v desne prsi z nožem sunjen tako, da so mu pljuča skozi rano ven pogledale in je rana nevarna. Njegovih ljudi eden je prišel v Ljubljano iskat zdravnika; ker ga nij doma dobil, iskal ga je v gostilnici pri Virantu. Tam se hitro oglasi nek slučajno navzočen postopač R. in se zlaže kmetu, da je on zdravnik F. ter da hoče zjuniti. Kupi si nekov flašter in se odpelje s kmetom. Ko pride k ranjenemu mu svoj prilep kar pritrsne na rano, katero je bil prej z navadno šivanjko zašil. Računi potem neko svoto honorarja, katero dobi in jo potem zapije po potu. Nekatere vesti celo govore, da je slepar celo testament za ranjenca delal in za to še posebno visoko svoto zaračunal. Stvar je naznanjena sicer kazenski sodnji.

— (Zelja) je letošnja jesen na ljubljanskem trgu jako veliko in je „po slepi ceni“. Sto glav se kupi za 1 gl. 50 kr. To-rej bode razvoznja „kranjskega zelja“ iz dežele v Aleksandrijo in na Laško letos dobra.

— (Z Brega) v Ljubljani se nam piše: Kedaj bode naš nemški magistrat vendar enkrat odpravil to grdo bajto za „coluno“? Kolikrat so „nemški“ mestni očetje uže „sklenili“ in svojega sklepa ne držali?

— (Požar.) Pogorel je 1. nov. kozlec g. Zime pri Celji. Graška „Tagespost“ pa precej nepremišljeno suamniči, da so tega in drugih požarov v celjski okolici krivi tisti, ki

imajo z zidanjem ali postavljanjem novih poslopij dobiček.

Razne vesti.

* (Grof And. Zamojski) poljski rodoljub i podpornik narodne stranke poljske v gmotnem ogledu, je umrl minolo soboto v Krakovem, kjer je živel zaradi udeležbe poslednje vstaje poljske v prognanstvu.

* (Slovanski delavci) na Dunaji imajo 8 t. m. skupni shod i posvetovanje o centralnem društvu slovanskih delavcev v Avstriji.

* (Strašen umor.) V železniškem vozu, ki se je po noči od 2. do 3. novem. vozil iz Brna na Prerovo je bil v zadnjem mestu najden nek po otnik zaklan. Vrat mu je bil prerezan in denar vzet. Umrjeni se imenuje Ernest Klatscher in je iz Valaške Mezeriče. Umrjeni, bogat fabrikant, je bil v spanji z nožem napaden. Morilec mu je denar vzel in v mali štaciji izstopil. Policija ga je uže zasledila. Je nekov jud L. Freund iz Trenčina na Ogerskem.

* (Okolo Emilija Kastelarja) se zbira sedaj ves republikanski svet parizki. Viktor Hugo, Jules Simon, Emil Girardin so mu napravili pojedino v čast, pri katerih se je od srca slavilo pobratenje obeh sosednjih republik. Viktor Hugo je po „Siècle“ napil zvezi romanskih narodov: Francozov, Lahov i Španjolov.

* (Brez rok in brez nog). V Draždanih kažejo zdaj odrastenega človeka, ki se je narodil brez rok in nog, tako da obstoji samo iz trupla. Rodom je iz Sibirije, ter se zove M. Kobelkov, 22. l. star. Dasi-ravno nema nobenega uda, vendar opravlja različna dela.

* (Turškega sultana življenje.) V sultanovej palači je 6000 slug in postrež-nic. Razdeljeni so v 2 oddelka; eni dobivajo plačo in hrano, drugi samo hrano. V prvem oddelku je dalje 350 kuharjev čaja, 400 navadnih kuharjev, 300 vrtnarjev, 600 črnih skopcev in 600 navadnih slug. V kuhinjo sultanovo kupei vsak dan pošljejo 1200 koštrunov, 2000 kokoši itd.; račun za meso znaša na leto 60.000 frankov. Vrh tega je še množica godev (ženskega spola), kome-dijantov, umetnikov itd. pri dvoru. Dohodki sultanovi, katere ima od države, tedaj znašajo na leto 30 milijonov frankov.

Narodno-gospodarske stvari.

Iz Gorice [Izv. dop.]

Učitelji, kateri so bili poslani letos v kmetijsko šolo v Gorico, imeli so 17. oktobra zadnji izlet v Amonestero k g. bar. Ritterju, katerega posestvo se nahaja blizu nekdanj slovečega mesta Akvileja. Tukaj so videli slušatelji vsa za obdelovanje zemlje potrebna kmetijska orodja, lepo obdelane in uravnane vinograde, katera se razprostirajo po lepi ravnini, katera človeka spominja na grozovitno razdejanje in pokončanje slovečega mesta Akvileje, katero je Atila spremenil v razvaline. Pri baronu Ritterju, kateri ima kakih 500 glav goved, se je videlo modro gospodarstvo z živinorejo, umno in dobro sestavljeni hlevi in gnojišča. Videli so tukaj g. slušatelji mnogovrstna plemena goveje živine, namreč: mariadvorsko, tirolsko, muricodolsko, švicarsko-bernsko, pinegavsko in forlansko plemo. Potem, ko so slušatelji videli, kako morajo gnojišča in hlevi za govejo živino uravnani biti, so se prav po bratovsko napotili v Akvilejo, kjer so imeli potem pri krčmarji F. M., kateri jih je z prav dobro juho in izvrstnim vinom preskrbel, pri katerem so gosp. učitelje kmetijstva s petjem kratkočasil.

Francoska trgatev.

Iz Bordeaux se piše v „Journal des Débats“, da je tam trgatev končana. 800.000 hektolitrov vina je v bordelaiskem vinskem

kraji spravljenega v sode. Za 60 procent je letos boljša letina, kakor po navadi. Uže zdaj je za 50 milijonov tega vina zaaranega, ker bo dobro. Prve najboljše sorte vino, Chateau-Laffitte, se proda sod za 5500 frankov. Potlej nij čuda, da je Francoska tako bogata!

Tujič.

4. novembra:

Kvrega: Globočnik iz Kranja. — Milavec iz Gradea.

Pri Slonu: Smrekar, Velič iz Kamnika. — Gustin iz Metlike. — Levičnik iz Železnikov. — Smrekar iz Gradea. — Spatz iz Celja. — Satran iz Koritnice.

Pri Malič: Gal iz Celja. — Vidic iz Dunaja. — Obereigner iz Šneperka. — Jesenak iz Bleda. — Rudolf iz Gradea. — Koch iz Kranja. — Reš, Kac iz Dunaja.

Pri Zamorec: Feldrecht iz Florence. — Ernst iz Gradea. — Brantner iz Zagorja. — Bomus z ženo iz Zagreba.

Dunajska borza 5. novembra.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	70	gl.	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	40	"
1860 drž. posojilo	109	"	75	"
Akcije narodne banke	988	"	—	"
Kreditne akcije	241	"	—	"
London	109	"	80	"
Napol.	8	"	84 1/2	"
C. k. cekini	—	"	—	"
Srebro	104	"	40	"

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinske in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenost, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, siljenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje,

nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravih svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravih svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière du Barry v mnogih slučajih gradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganju v mehurji i t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsni boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravih svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimper, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.“

St. 64.210. Markizo de Brehan, bolehal je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanje in hipohondriji.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varazdin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanji in hujšanju.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaših pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 2 funta 2 gold. 50 kr., 4 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.,

Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. n 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu n v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold.

50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold.

Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje na poštah nakaznicah ali povzetih.

Oznanilo.

Prodaja se zdaj pri M. Gerberji v Ljubljani po zelo znižani ceni:

Ključ

za poštovanje, razštevaje in metrično mero s „pojasnilom“ vred po 2 kr. a. v.

Abecednica s podobami

za čitanje in čtetje, po 18 kr. a. v.

Kdor pa naroči pri pisatelju Žnidarčič-u na Banjšicah (pošta: Canale bei Görz) po 10 iztisov te ali une knjižice, ta prejme na vsakih 10 še 2 iztisa za privrček.

„Slovenski Učitelj“ govori v 3 št. (stran 44) obširno o „Abecednici“ ter sklepa tako: „Kaj takega nemajo še Nemci ne, kakor so te podobne, katere služijo dvojnemu namenu: kazalnemu poduku in izpoznavanju pismen. Mislimo torej, da bi se moglo slovensko učiteljstvo po pravici ponašati s to „Abecednico“. Priporočamo jo najtopleje vsem čest. čitateljem našega lista.“

„Abecednica“ se dobiva tudi v Celovcu v tiskarnici družbe sv. Mohora, v Mariboru pri Ferlicu v Gorici pri Woklatu in Filaku, v Zagrebu pri Hartmanu, v Pragi pri Grégu. (311—2)

Zahvala in priporočilo.

Ujundno podpisani je imel čast, mnogo let v tukajšnji restavraciji kazinskega obhoda p. t. goste, kot plačili natakar. Ponosen je, ako pomisli, da si je tu pridobil popolno zaupanje. Podpisane dožnost je tedaj, da se zatoraj čestit p. t. gostom, dalje dosežanju svojemu gospodariju, gospodu Francu Ehrlichu, najiskrenejšje zahvaljuje. Podpisani prevzame 1. januarja 1875

„kavarno Evropa“

(pri Tuvcaurji)

Dragotin Simon.

Pri svojem odhodu iz Sodražice (v Ljubljano) ključem vsem prijateljem in znancem srčno „Na zdravje!“

(317) Matija Mlekuž.

Trakuljo

(Bandwurm) ozdravlja tudi pismono

Dr. Bloch na Dunaji, Praterstrasse 42.

(204—5)

Pri Dunajski razstavi l. 1873 2 medalji za napredek za 8 zvonov s skupno težo 300 centov, vlitih za votivno cerkev na Dunaji, razstavljenih.

Ces. kralj.

dvorna livarna za zvonove in metale Ignacija Hilcerja & sinov

v Dunajskem Novem mestu

(Ignaz Hilzer & Sohn in Wiener-Neustadt)

se priporoča za naročevanje

zvonov vsake teže in vsakega glasa,
ter tudi za vsake izdelke iz vlitiga metala.

Za prej odločeni glas ali čisto harmonični akord naročenega zvonovja (več zvonov) se daje poročstvo. Zvonovom se pridaja tudi vsa druga oprava, jarni iz lesa ali železja po najboljši in najnovjši šegi narejeni, tako da se veliki in težki zvonovi prav lahko gonijo, ker teko po zobcih na novo iznajden način; tudi se lahko presučejo, kadar koli treba, brez posebne naprave, tako da zvonovi dalje trpe in mnogo lepši pojo.

Tudi se zvonovi tako uredijo, da se pri zvonjenji vsi lepo vjemajo in kembli drug za drugim v lepem redu bijejo. Za tako uredenje je iznašla ta livarna novo sistemo, po kateri vsak novo opravljeni zvon, pa tudi vse zvonove v zvoniku en sam človek v kakih urah po zelo preprosti napravi brez vseh stroškov tako urediti more, da zvonovi enako, hitreje ali bolj počasi tekó.

Naročila se izgotovljajo natančno in po ceni. Zarad plače so ugodni pogoji. (287—5)

Kar ta livarna obstoji, 33 let, je vtila 2930 večjih zvonov, ki so tehtali 12800 centov.